

NAUČNA PERIODIKA IZ PERSPEKTIVE AUTORA, RECENZENATA I UREDNIKA

Milica Ševkušić, bibliotekar Instituta tehničkih nauka SANU;
nacionalni koordinator za otvoreni pristup pri EIFL-u

U državama koje se odlikuju kvalitetnom naučnom periodikom elektronsko izdavaštvo ustanovilo se kao dominantan model, koji, osim činjenice da je sadržaj u elektronskom formatu dostupan na globalnoj mreži, podrazumeva i određene tehničke standarde koji obezbeđuju njegovu vidljivost i mogućnost prenošenja u druge sisteme. Naučna periodika u Srbiji još uvek se nalazi u fazi tranzicije ka elektronskom izdavaštvu. Iako domaći izdavači časopisa imaju pristup solidnim tehničkim rešenjima i relevantnim izvorima informacija, tranzicija je spora i ne sasvim uspešna, pre svega zbog nepoznavanja tehničkih standarda i neprepoznavanja njihovog značaja. Zbog toga časopisi (čak i oni koji imaju kvalitetan sadržaj) ne stižu do publike. Čitaoci i autori reaguju na efekte tehničkih karakteristika čak i kada o tehničkim aspektima sajtova časopisa ne znaju ništa, a njihove reakcije utiču na čitanost i citiranost radova, kao i na priliv rukopisa. Pored tehničkih aspekata, važnu ulogu u kreiranju elektronskog izdanja časopisa i slike o njemu igraju i informacije o časopisu koje su na sajtu dostupne, kao i uredničke prakse.

U predavanju se ukrštaju perspektive glavnih učesnika u procesu objavljivanja rezultata istraživanja u savremenoj naučnoj periodici – autora, recenzenata i urednika. Pokušaćemo da odgovorimo na sledeća pitanja:

- Kako autori (treba da) biraju časopise u kojima će objaviti rezultate svojih istraživanja?
- Koje principe autori moraju da poštuju prilikom pripreme radova za objavljivanje?
- O čemu recenzenti (moraju da) vode računa kada odlučuju da li da prihvate ili ne prihvate poziv da recenziraju neki rukopis?
- Koje etičke principe recenzenti moraju da poštuju?
- Kako pronaći informacije o autorima i potencijalnim recenzentima (i na koje vrste informacija treba obratiti posebnu pažnju)?
- Kako sačuvati etički integritet časopisa?
- O kojim tehničkim zahtevima u vezi sa sajtom časopisa urednici (i izdavači) moraju da vode računa?